



**Referat af møde med den lokale projektgruppe for
Naternationalpark Almindingen
Mødested Christianshøj Trinbræt
Den 2. juni 2022 kl. 17-19**

Deltagere fra lokal projektgruppe:

DN, Michael Stoltze
DOF, John Holm
Dansk Jægerforbund Kreds 8, Peter Loth Sejersen
Friluftsrådet, Flemming Torsten Sørensen
DIF, Claus Clausen
Bornholms Landbrug og Fødevarer, Hans Hansen
Viskeledshus, Kurt og Lene Pedersen
Lokal naturplejedyreholder, Thor Kure
Forsvaret, Jesper Lindqvist
Repræsentant for lokale orienteringsløbere, Flemming Munch Hansen
Naturhistorisk Forening Bornholm, Finn Hansen
NaturBornholm, Peter Haase
DGI Bornholm, Flemming Torsten Sørensen
DCU, Maiken Jørgensen
Dansk Islænderforening, Kurt Jensen
Det Danske Spejderkorps, Kirsten Harboe
Bornholms Køreselskab, Ann-Sofie K. Olsen
Repræsentant for savværksejere på Bornholm, Kim Christiansen

Deltagere fra Naturstyrelsen Bornholm (NST):

Skovrider Søren Friese
Projektleder Dorte Bugge Jensen
Georg Ask Marker
Jill Nothlev (referent)

Afbud fra medlemmer af lokal projektgruppe:

Bornholms Regionskommune, centerchef, Louise Lyng Bojesen
Bornholms Regionskommune, politiker, Helle Munk Ravnsborg
Bornholms Travselskab
Andre naboejendomme inden for skovgærdet
Destinationen, Penille Lydolph
BUPL Bornholm
Repræsentant for uorganiserede, skeptikere ift. NNP Almindingen
Lokal dyrlæge
KFUM spejderne

Der hvor der ikke optræder navn skyldes det, at der ikke endnu ikke indhentet tilladelse til dette ifølge GDPR-reglerne.



Referat:

Mødet blev startet på Chistianshøj Trinbræt i udstillingen om Naturnationalpark Almindingen.

Skovrider Søren Friese bød velkommen til alle og især de nye medlemmer og introducerede baggrunden for Naturnationalpark Almindingen (NNP) og status på processen og det videre forløb for NNP Almindingen.

Projektleder Dorte Bugge Jensen gav en teknisk gennemgang af projektplanen og hvilke tilpasninger der var sket i planen, bl.a. på baggrund af input fra den lokale projektgruppe:

- at dyrevalget er endt på bison, kronvildt, dåvildt og råvildt.
- at der kommer midlertidige indre naturplejehegn.
- at låger placeres og tilpasses under hensyn til behov og interesser,
- at der kommer faunalommer uden friluftsfaciliteter og markerede stier,
- at friluft- og foreningsaktiviteter søges begrænset mindst muligt dog med fokus på at biodiversitet har førsteprioritet på arealet.
- at der kommer tre primære indgange: hovedindgang ved Hareløkkerne, Aakirkeby-indgang mod syd for at understøtte outdoor-satsningen i Aakirkeby og Bastemose-indgang der udformes med særligt hensyn til bevægelseshæmmede,
- at hegnet hæves 35 cm over jorden, så harer og råvildt frit kan passere hegnet
- at Grønnavad holdes ude af den store hegning og hegnes med to-trådet elhegn og fortsat græsses med kvæg, og
- at omstilling af nåletræsbevoksninger til naturskov vil ske over 25 år i stedet for 6 år, hvilket medfører muligheder for leverance af træ til lokale savværker i perioden.

Der blev stillet opklarende spørgsmål vedr.

- hvem der må færdes på hvilke stier og veje, og svaret er, at vedrørende færdsel gælder de samme regler indenfor hegnet som udenfor hegnet, det ændrer NNP ikke på
- kan der fortsat afholdes offentlig arrangement, fx orienteringsløb, og svaret er, at i NNP er natur og biodiversitet det tungestvejende hensyn, der skal tages, men det tilstræbes at flest mulige offentlige arrangementer og foreningsaktiviteter kan fortsætte i et eller andet omfang.
- vil det være muligt at køre hestevogn i NNP? Svaret er ja, der vil fortsat være mulighed for kørsel med hestevogne, men ikke med sulky.

Efterfølgende var der en kort naturvandring i NNP med følgende stop undervejs.

Stop 1 – Eksempel på våd natur som gennem mange år har ligget urørt hen med meget dødt ved til følge og masser af fuglekvidder. Stedet affødte en debat om NNP's betydning i forhold til klima og CO₂, samt om behovet for en handleplan i tilfælde af større typografbilleangreb i NNP.

Stop 2 – Hovedindgangen ved Hareløkkerne – NST præsenterede tanker om indretningen af infrastrukturen i området.

Stop 3 – Eksempel på rødgransbevoksning, hvor det blev debatteret om der fortsat vil være gode bevoksninger, som vildtet kan gemme sig i, når der ikke længere plantes kulturer.



Stop 4 – Eksempel på, hvordan et område ser ud efter rydning af rødgran og selvforyngelse uden højt græsningstryk.

Stop 5 – Eksempel på bøgeskov, hvor der vil blive veteraniseret. Stedet affødte en debat om, hvorfor træerne veteraniseres og der blev sat spørgsmålstegn ved, hvorfor forvaltningen skal være alt eller intet, hvorfor der ikke kan findes en middelvej, hvor der også kan produceres træ.

Stop 6 – Rømers stengærde som eksempel på at der allerede i 1800-tallet skete hegning af området. Dengang med det formål at holde dyr ude af nyplantningerne. Hvor formålet i dag er omvendt, at holde dyr inde, men ikke at holde mennesker ude.

Tilbage ved Christianshøj Trinbræt blev der rundet af med repetition af den videre proces, samt at høringsmaterialet ligger på [høringssiden](#) og at alle hørings svar skal indgives skriftligt på mailadressen: NnpAlmindingen@nst.dk.
senest d. 7. juli 2022.

Flere medlemmer af den lokale projektgruppe udtrykte tilfredshed med den inddragelsesproces der har været, og at man godt kunne se, at en hel del af de input gruppen var kommet med undervejs havde ført til konkrete ændringer og kompromiser i den projektplan, der nu er i høring.

NST takkede alle for deltagelse i turen og inviterede alle til offentligt arrangement 11. juni i Hareløkkerne.